

Villaksen – historie og forvaltning

Naturvernforbundets Vassdragstreff – Sjomen

Narvik, 24. august 2019

Maren Esmark
Generalsekretær
Norges Naturvernforbund

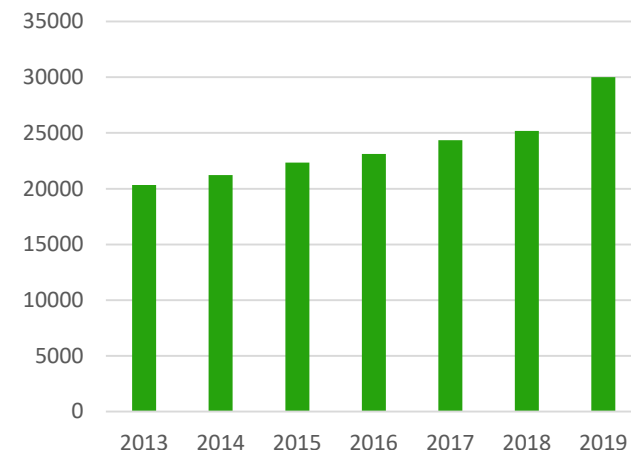
Naturvernforbundet

- Grunnlagt i 1914, Nord-Norges kretsforening stiftet 18.oktober 1914 i Tromsø
- Landsdekkende, demokratisk organisasjon, med fylkeslag og ca 90 lokallag over hele landet.
- Nordland: lokallag i Salten, Narvik, Rana, Vesterålen, Lofoten og Ytre Helgeland.
- Tett samarbeid i areal- og plansaker med Turistforeningen, Jeger og Fisk, Norsk Friluftsliv, SABIMA, Norsk Ornitologisk forening m.fler
Også gjennom SRN (Samarbeidsrådet for naturvernsaker) og i fylkene gjennom FNF (Forum for Natur og Friluftsliv).

Leder Silje Ask Lundberg,
fra Harstad

Medlemmer i
Naturvernforbundet

Naturvernforbundet

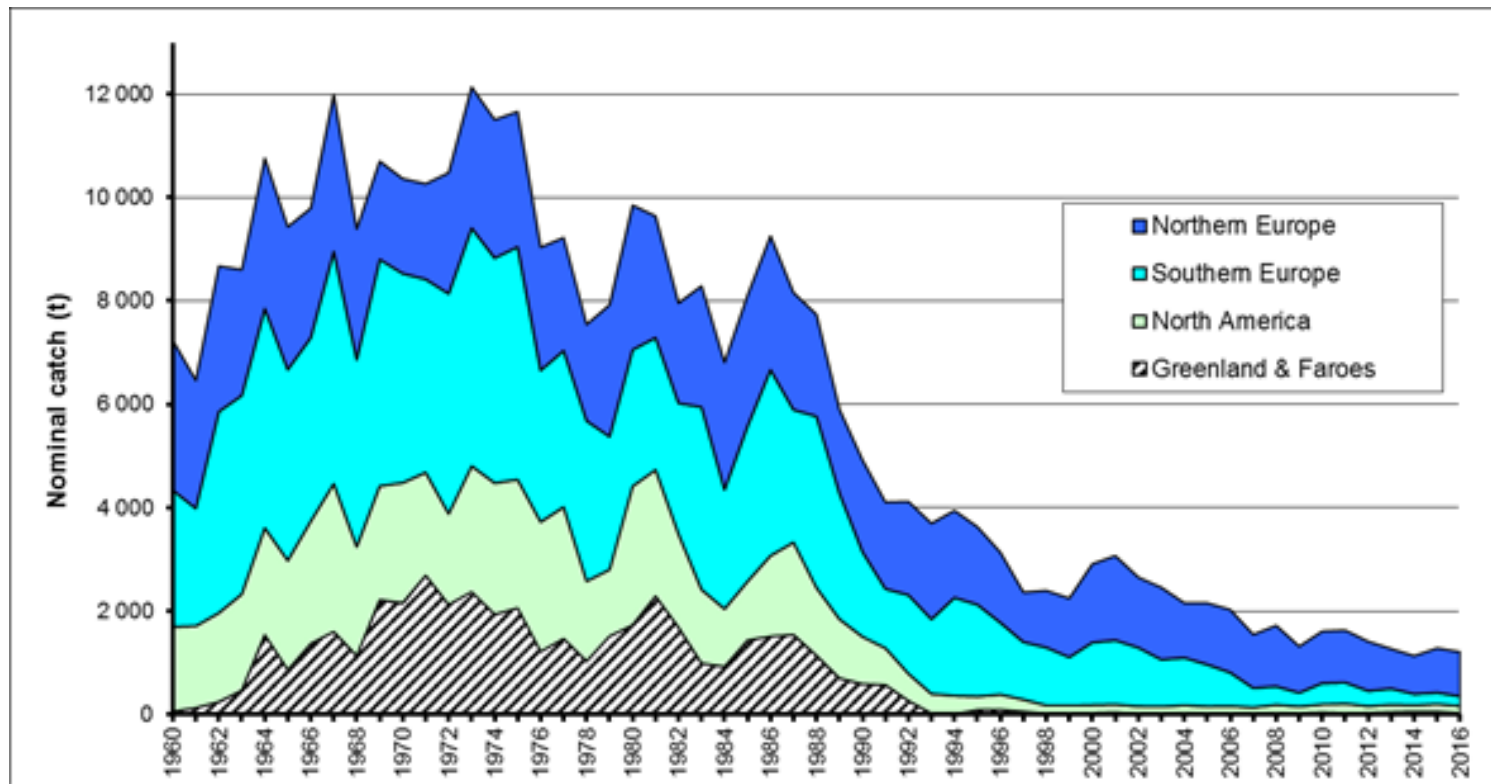

Den fantastiske villaksen!

- Anadrom og avhengig av forhold i både elv og sjø
- Genetisk tilpasset vassdraget
- Villaks siden forrige istid, viktig ressurs historisk, og idag
- Norge har 1/3 av den totale atlantisk villaks populasjonen i verden
- 465 laksevasdrag i Norge
- Årlig løser rundt 60.000 mennesker fiskeravgiften for anadrome arter, og Norske lakseelver estimerer 2500 årsverk og 1,2 mld i verdiskapning

Fangst av atlantisk laks – utvikling 1960 – 2016

http://www.nasco.int/pdf/2017%20papers/CNL_17_55_ICES_Presentation.pdf

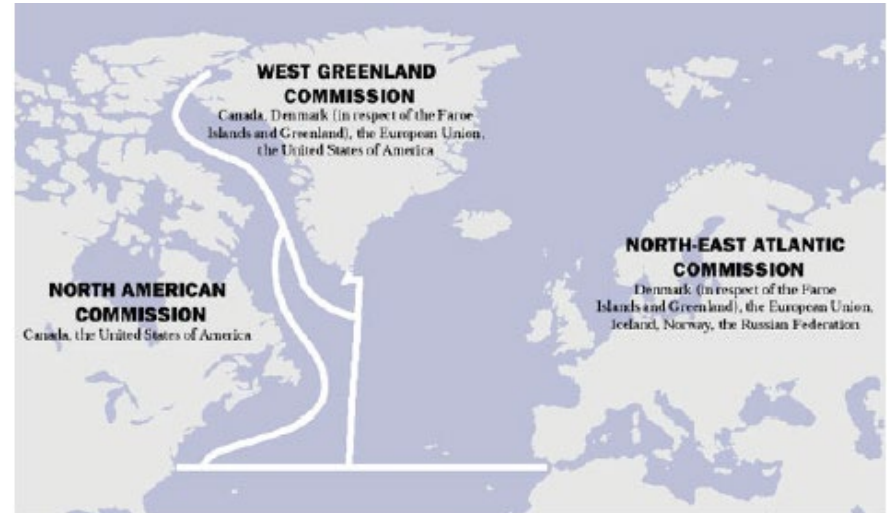
Villaksforvaltning internasjonalt

North Atlantic Salmon Conservation
Organization

THE CONVENTION FOR THE CONSERVATION OF
SALMON IN THE NORTH ATLANTIC OCEAN

<http://www.nasco.int/convention.html>

The International Council for the
Exploration of the Sea

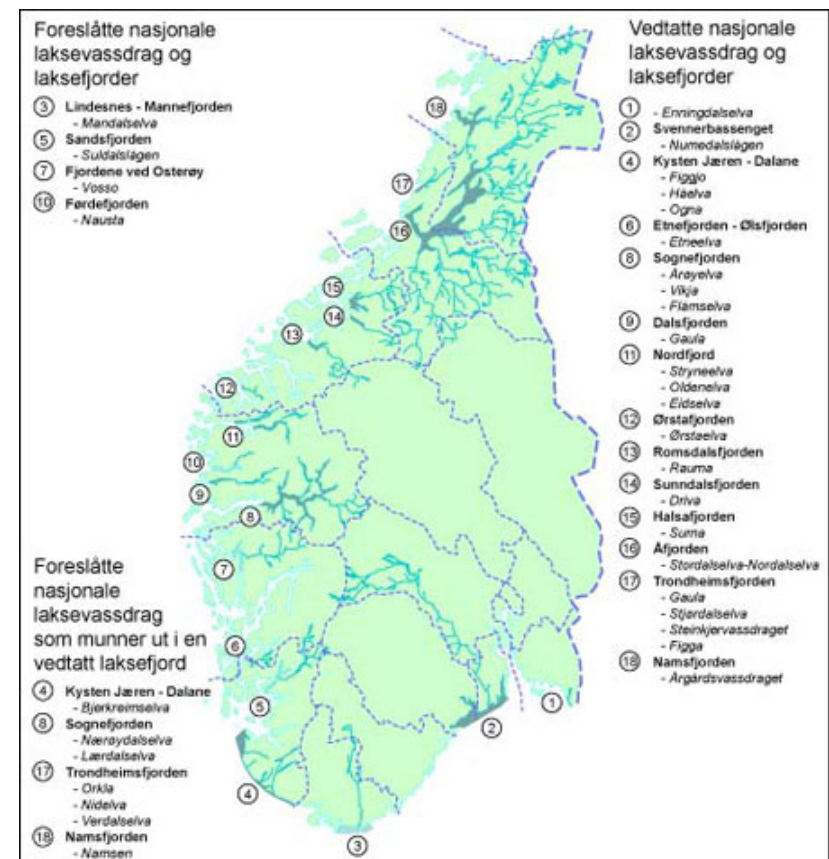
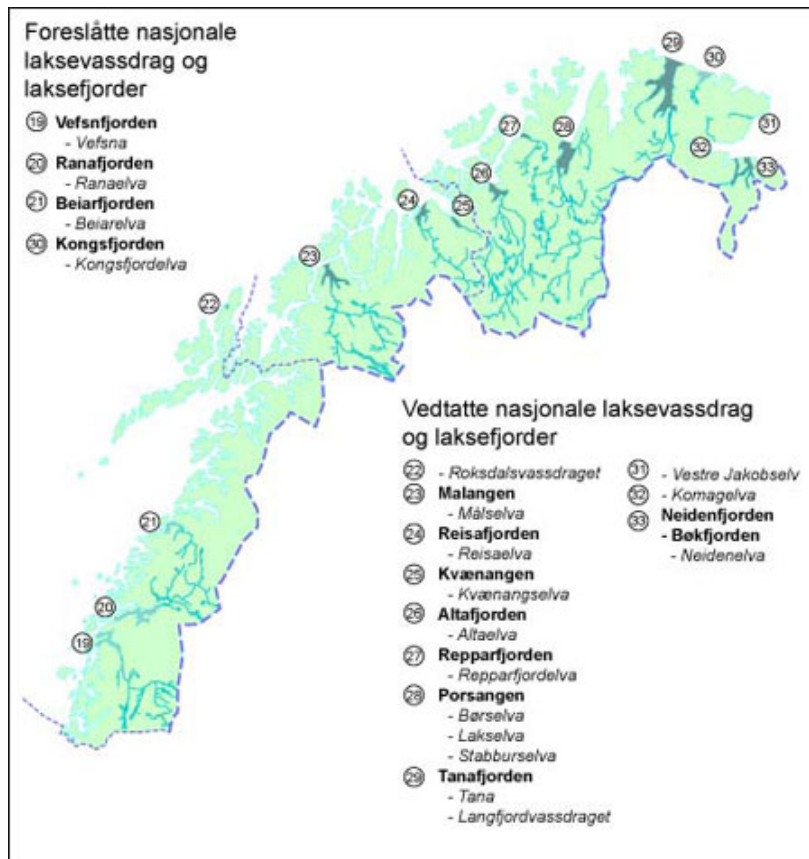
Villaksforvaltning

- NOU 1999 – Til laks åt alle skal ingen gjera
- Nasjonale laksefjorder og laksevasdrag vedtatt i 2003
- Villaksmeldingen i 2006
- Supplering av laksefjorder og vassdrag i 2007
- Vitenskapelig råd for lakseforvaltning i 2009
- Kvalitetsnormer for villaks 2013

Nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder

- Vedtatt av Stortinget vinteren 2003 og supplert i 2007.
- Cirka tre fjerdedeler av Norges samlede villaksressurs er knyttet til de 52 nasjonale laksevasdrag og 29 nasjonale laksefjorder
- Skulle ivareta og beskytte villaksen – prioriteres foran næring- og sektorinteresser

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning

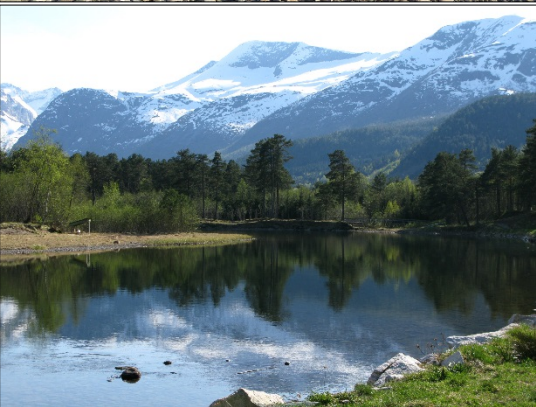
Opprettet i 2009

Gir uavhengige råd til forvaltningen

13 forskere fra
7 institutt/universitet

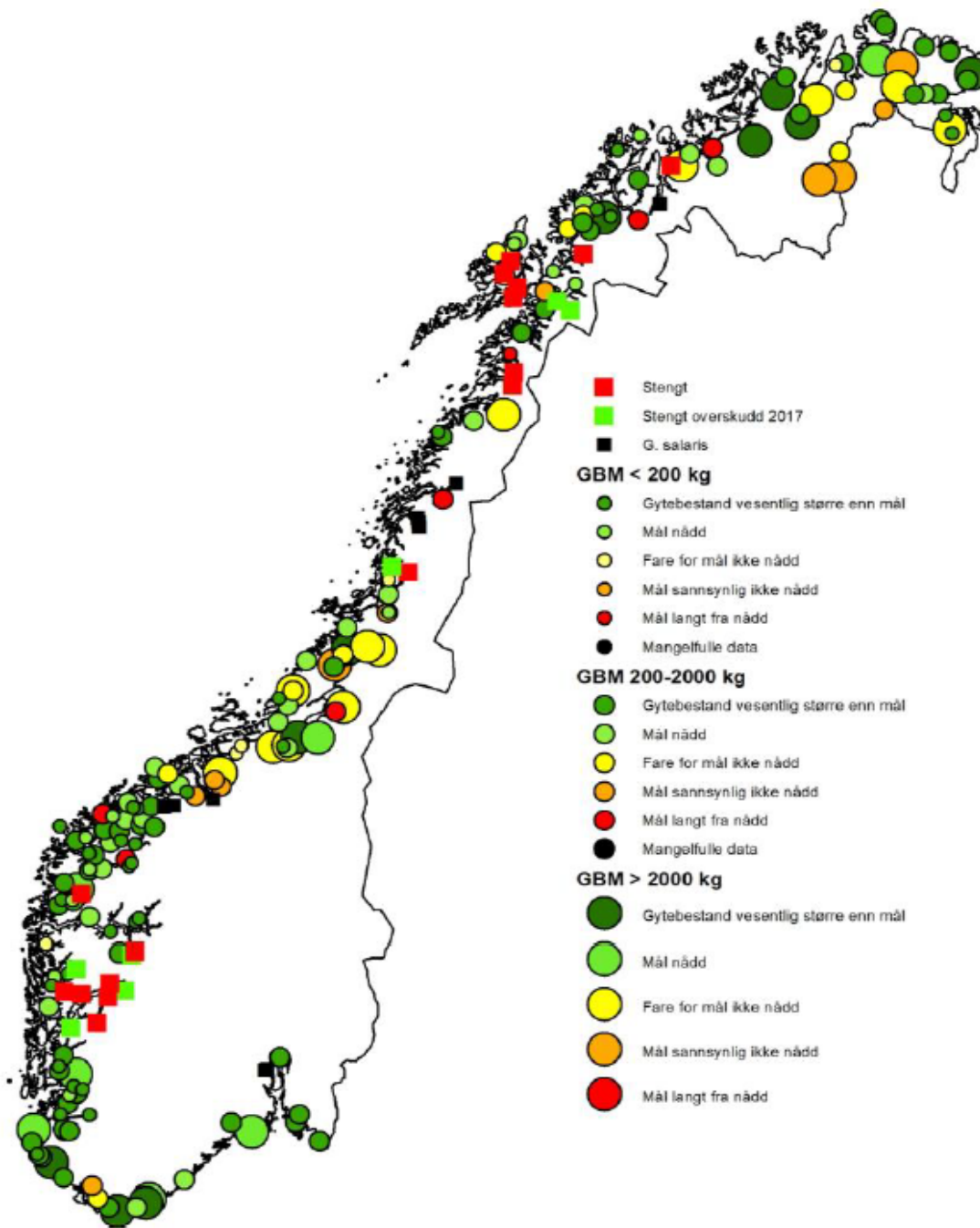

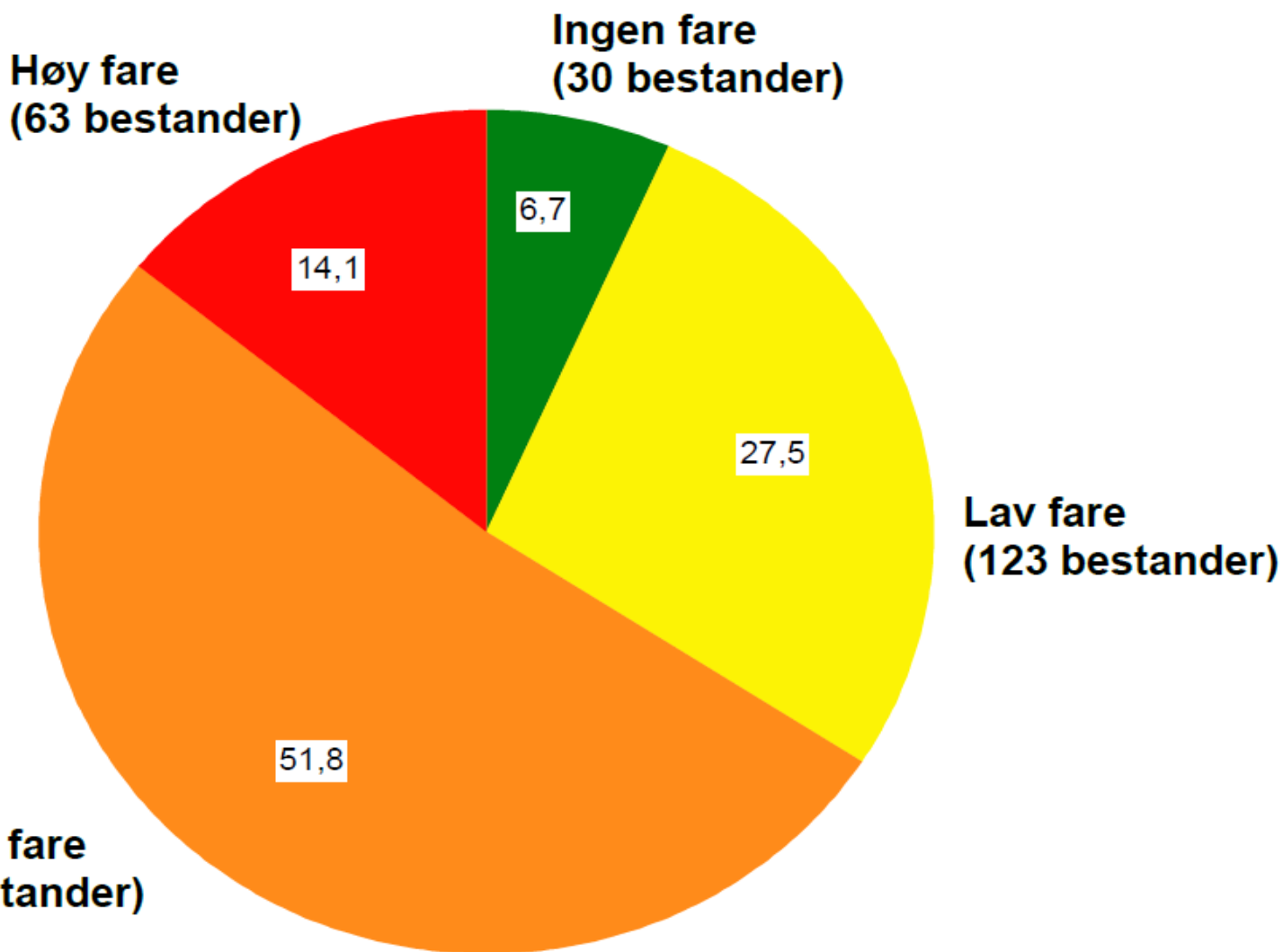
Trusler

- Lakselus
- Rømt oppdrettsfisk
- Vannkraftreguleringer
- Forurensning – gruveutslipp – landbruk
- Arealinngrep
- Gyrodacylus
- Klimaendringer
- Sur nedbør

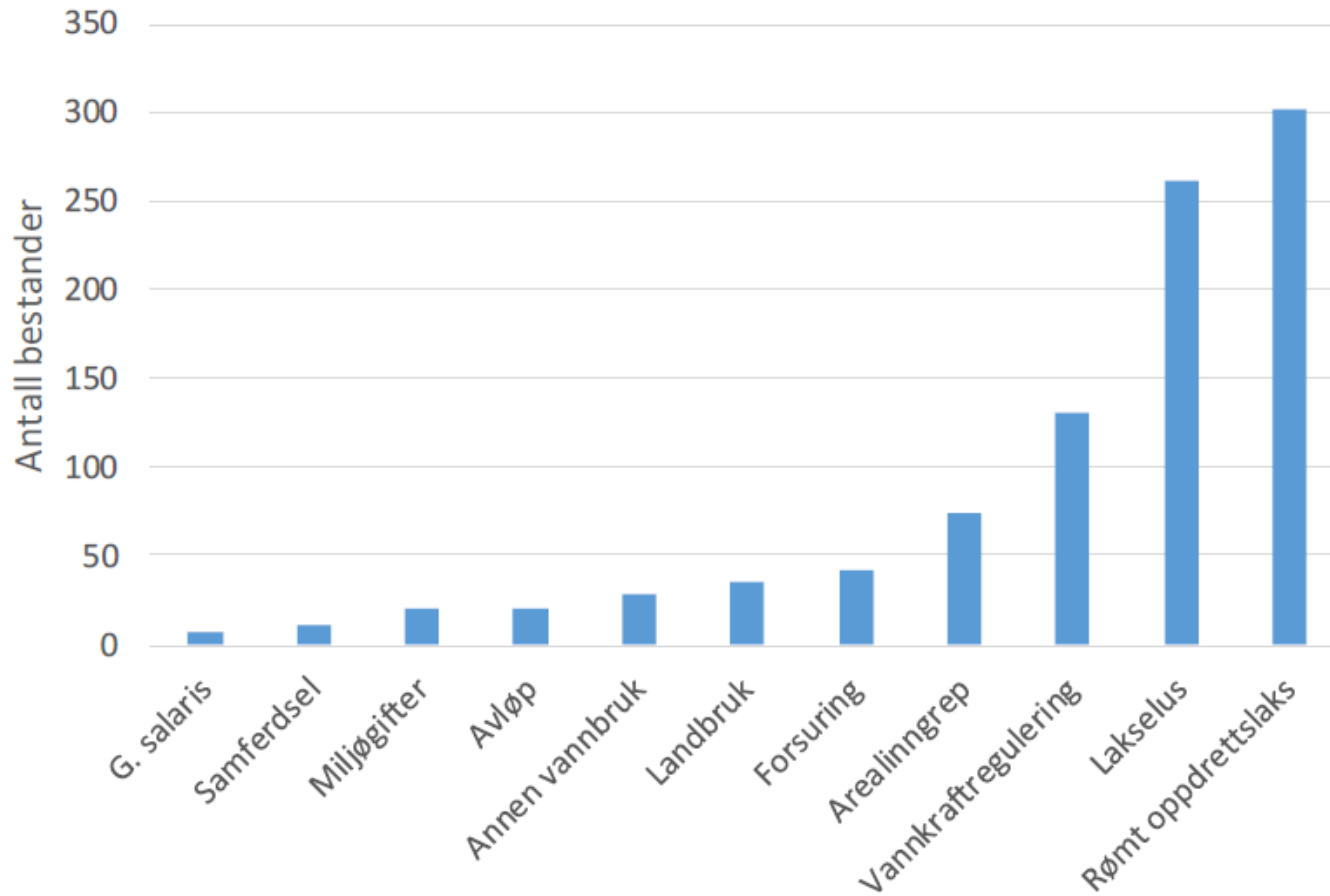
Figur 3. Vurdering av oppnåelse av forvaltningsmål for de enkelte vassdrag for perioden 2014-2017. Forvaltningsmålet var nådd i alle bestander med grønne sirkelsymbol. Størrelsen på symboler reflekterer størrelsen på gytebestandsmålet i vassdragene. Stengte vassdrag og vassdrag hvor det ikke ble gitt noen vurdering fordi bestanden er infisert med G. salaris er også vist. Merk at Vefsnnregionen er vist som infisert av G. salaris fordi den ikke ble friskmeldt for høsten 2017. For stengte vassdrag er det vist om det sannsynligvis var eller ikke var et høstbart overskudd i 2017.

Figur 3.5. Fare for forverring av bestandssituasjonen i norske laksebestander uttrykt som antall og andel bestander i hver farekategori. Totalt ble 448 bestander vurdert for perioden 2010-2014. Tallene i figuren angir prosentandeler.

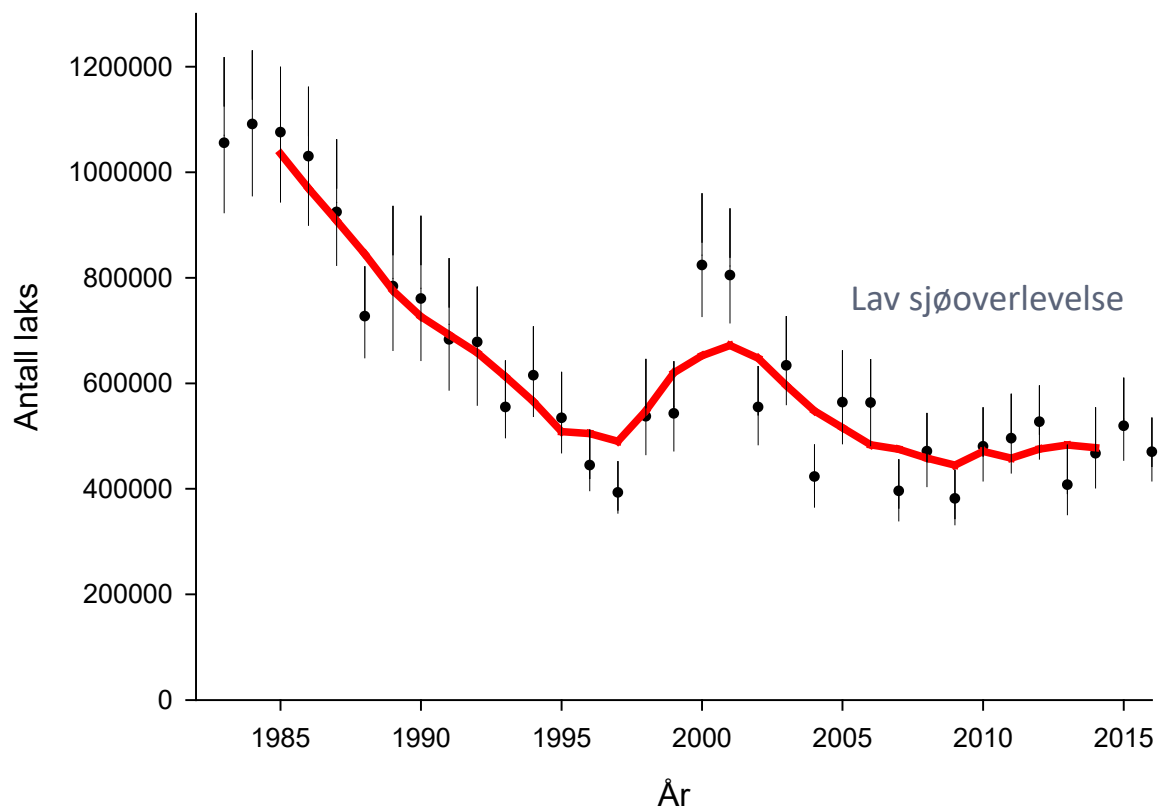
Ulike påvirkningsfaktorer i antall elver

TEMARAPPORT FRA VITENSKAPELIG RÅD FOR LAKSEFORVALTNING NR. 6

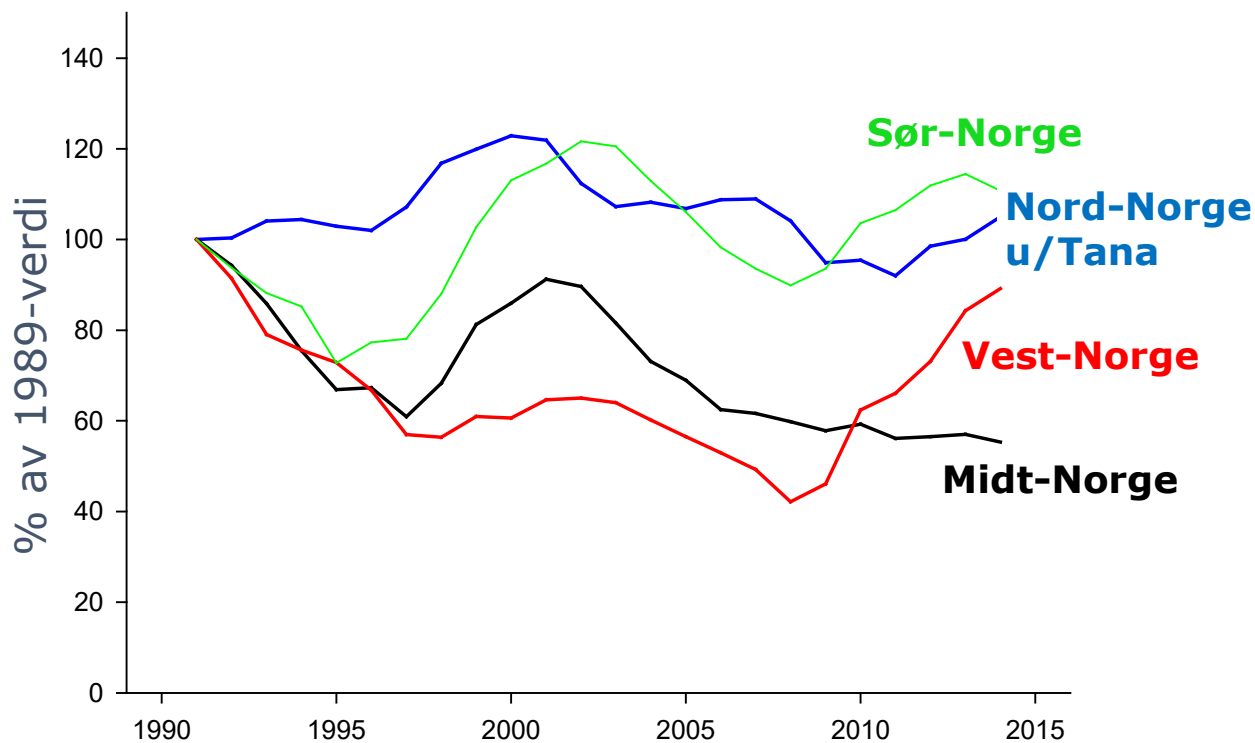

Figur 3.3. Antall laksebestander som var negativt påvirket av ulike påvirkningsfaktorer for perioden 2010-2014. Totalt ble 448 bestander vurdert. Hver bestand kunne være påvirket av flere påvirkningsfaktorer.

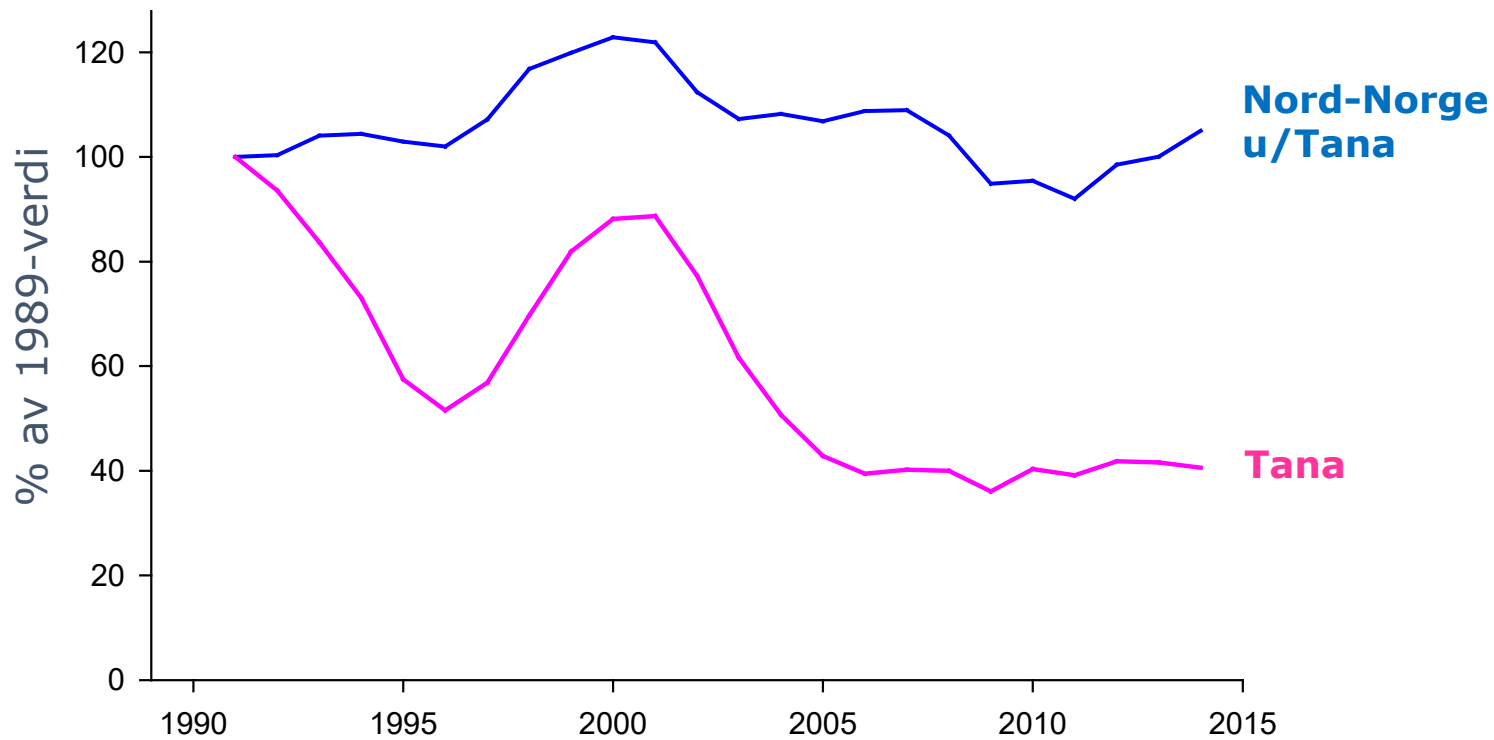
Lakseinnsiget er mer enn halvert siden 1980-tallet

Regionale forskjeller - reduksjon i lakseinnsiget hovedsakelig i Vest-Norge og Midt-Norge

Innsiget til Tanafjorden er betydelig redusert

Sesong 1

1. episode

2. episode

3. episode

4. episode

1. Den fantastiske villaksen, ep 1 2. Hoppende laks i Gaular 3. Lite laks i Granvin 4. Villaksen er vår løve 5. Gyting 6. Villaksens livssyklus
[vis mer](#)

1. episode

Sesong 1 · Tillatt for alle · 39 min

Den atlantiske villaksen lever et fascinerende liv. Den blir født i elven og setter ut på en eventyrlig reise ut i storhavet. Så skjer det fantastiske. Den kommer tilbake til sin elv og sin kulp der den ble født. Her gyter den og en ny generasjon

<https://tv.nrk.no/serie/den-fantastisk-villaksen/sesong/1/episode/1/avspiller>

Naturvernforbundet

Villaksens år 2019

Se alle arrangement. Se tips til hvordan du kan bidra og søke tilskudd.

Er du ikke medlem i Naturvernforbundet?

www.naturvernforbundet.no/medlem

www.villaks2019.no/

NORSKE
LAKSEELVER

Naturvernforbundet